

Ha repce, akkor őszi gyomirtás

Tettesek, bűnök és a megelőzés lehetőségei a szántóföldön

Repcetermesztők körében egyre kevésbé kérdés, szükség van-e az állomány őszi gyomirtására. A fiatal, kelőfélben lévő vagy fejlődésének elején lévő repcevetés korai gyomosodása olyan veszélyeket hordozhat magában, amelyeket nem vállalhat fel egy gazdálkodó.

amelyek valóban előidézhetik a tőpusztulást, ennek veszélyére a mi éghajlati viszonyaink között számítanunk és készülnünk kell.

Veszélyek? Melyek ezek?

A repcenövény, bármennyire robusztusnak tűnik is fejlődésének későbbi szakaszában, kelések vagy néhány leveles korában bizony eléggé gyámoltalan. Fejlődése lassú, gyomelnyomó hatása csak később jelentkezik, a gyomnövényekkel vívott

1. kép: Sebforrasztó zomborral erősen fertőzött repcetábla

küzdelemben ebben a korai időszakban rendre alulmarad. Egy gyomok által sanyargatott állomány nem fejlődik kellő erélyel, nem a megfelelő állapotban megy a télbe, ami miatt megnő a kifagyás veszélye. Bár egyre ritkábbak az olyan téli körülmények,

2. kép: Fiatal repcenövény az árvakelésű gabona tengerében

Egy legyengült állomány fejlődése tavasszal csak lassan, nagy késéssel indul meg, emiatt kevés lesz a becőt hozó oldalhajtások száma, ami komolyan befolyásolhatja a termés mennyiségét. Egyes őszi kelő gyomnövények, mint például a sebforrasztó zombor, az egész tenyészidőszakban végigkísérhetik a repce fejlődését, folyamatosan konkurálva a kultúrnövényvel. Fertőzése olyan erős is lehet, hogy a terület betakaríthatósága érdekében kénytelenek lehetünk deszikkálni a területet, ami részben plusz költséget jelent, részben pedig taposási kárt, amennyiben a munkát földi géppel végezzük el.

Milyen gyomnövényekre számíthatunk?

Az egyik „gyomnövény”, amely ellen szinte biztosan védekeznie kell egy repcetermesztőnek, az valószínűleg egy kultúrnyomó, az árvakelésű gabona. A repce a leggyakrabban kalászos után következik a vetésforgóban, így elkerülhetetlen, hogy megjelenjen azok árvakelése. Ennek erősségére a nyári időjárás is hatás-

sal van, csapadékosabb nyáron, jól karbantartott tarlón nagy tömegben fognak megcsírázni az elhullott magok, amelyekkel a repce magágykészítésénél a talajművelő eszközök általában probléma nélkül birkóznak meg. Azonban ha mégis megjelenik a fiatal repceállományban, komolyan kell venni az irtását, ugyanis gyakorta olyan nagy tömegben fog kelni, ami már képes elnyomni a kis repcenövénykéket. Ráadásul még csak arra sem számíthatunk, hogy a tél során megoldódik a probléma, mivel a búza, árpa tökéletesen át fog telelni, sőt a bokrosodásuk tovább nehezíti a védekezést.

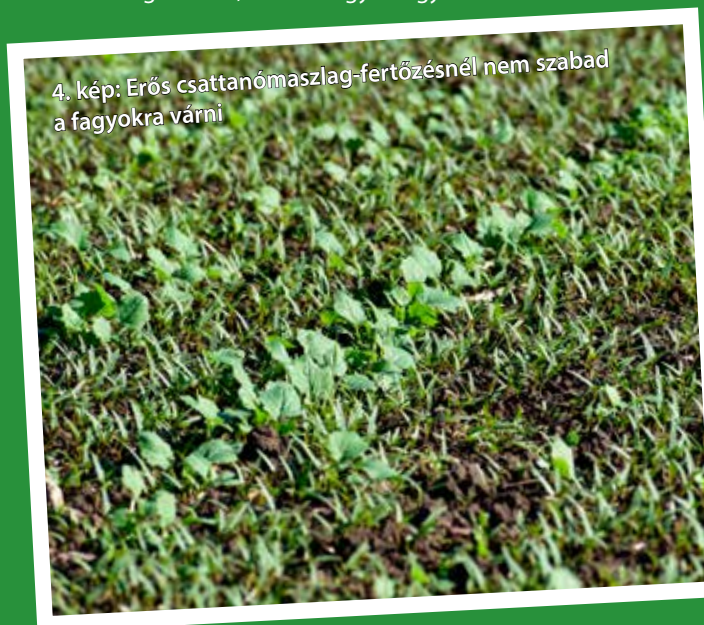
Ugyancsak megszokott a repceterületeken, hogy nagy tömegben jelennek meg olyan, őszi kelő gyomnövények, mint a sebforrasztó zombor, a pipacs, a tyúkhúr, a pásztortáska, az ebszékfű, az árvacsalanfajok, és még sorolhatnánk. Ezek együtt fejlődnek és telelnek a repcével, folyamatos konkurenciát jelentve számára a vízért és a

3. kép: Ilyen mértékű gyomnyomás már a termésben is megmutatkozik

tápanyagért folytatott versengésben. Ezek ellen a gyomnövények ellen mindenképpen védekezni kell, mivel folyamatos jelenlétükkel gyengítik a repceállományt.

Sokkal kevésbé megszokott, ám mégis egyre gyakrabban előforduló jelenség, amikor a repcevetésekben már az őszi során olyan melegigényes gyomnövények jelennek meg tömegesen, mint a libatopfélék, a disznóparéjfajok vagy a csattanó maszlag. Sokan csak legyintenek ezekre a gyomfajokra, mondván, nem kell velük foglalkozni, az első fagyok úgyis

4. kép: Erős csattanómaszlag-fertőzésnél nem szabad a fagyokra várni

Az őszi gyomirtás, a gyommentes körülmények segítik a repce korai, intenzív fejlődését.

megoldják a problémát. Ez igaz, azonban addig a repcenövény versengeni kénytelen ezekkel a gyomnövényekkel, ami a kondícióját gyengíti, fejlődését hátráltatja.

Hogyan végezzük a gyomirtást?

A fentiekben részletezett gyomproblémák leküzdésére széles szerkínálat áll a rendelkezésünkre, minden gazdálkodó megtalálhatja a számára leginkább megfelelő megoldást. Ezért, konkrét készítmények említése nélkül, essék szó a védekezés néhány alapelvéről.

Az árvakelésű gabona elleni védekezéshez használatos szelektív egyszikúirtókból igen széles választék áll a rendelkezésünkre. Ezek közel azonos hatásfokkal dolgoznak, lényegi különbséget nem lehet felfedezni közöttük. Azt érdemes tudnunk, hogy az ezek engedélykiratában megadott, árvakelés ellen ajánlott dózisok az egészen kicsi, gyökérváltás előtti, azaz háromleveles körüli fejlettségűekre vonatkoznak. Azonban nagyon ritka, amikor egyöntetű fejlettségű árvakeléssel szemben kell beavatkoznunk, ugyanazon területen lesznek sziklevelés és háromlevelésnél fejlettebb növények is. Ezért érdemes nem a legkisebb, hanem a magasabb dózissal indítani a védekezést. Tovább árnyalja a képet, hogy mennyire sűrű árvakelés ellen kell védekezni. Ha az a sokak által már ismert „kefesűrűségű”, akkor nem biztos, hogy a kellő fedettséget el fogjuk tudni érni minden egyes növény levelén, ezért ebben az esetben is érdemes a magasabb dózisokhoz nyúlnunk.

A magról kelő kétszikű gyomnövények ellen ugyancsak széles szerkínálatból válogathatunk. Ezek közül lesznek, amelyek a vetés után, kelés előtti – preemergens – védekezésre, és lesznek, amelyek a már kikelt állományban, korai posztemergens kezelésre használhatók. A preemergens kezelés mindenképpen kockázatosabb lehet az elért gyomirtó hatás szempontjából. Amennyiben egy ilyen készítmény rögzös magágyra kerül kipermetezésre, a kialakuló „rögárnyékhatás” nagyon leronthatja az eredményt. Ugyancsak rosszabb hatékonyságot fogunk tapasztalni, ha a kijuttatás után röviddel nem érkezik kellő mennyiségű bemosó csapadék, ez ugyanis előfeltétele a jó hatásnak. Ezért, látva őszi időjárásunk kiszámíthatatlan alakulását, érdemes inkább a már kikelt gyomokat kezelni, olyan készítményt választani, amely a hatását lombon keresztül fejti ki. Jelentős fejlesztések értek be ezen a területen az utóbbi években a növényvédőszer-gyártóknál, valóban jó és hatékony készítmények közül választhatnak a repcetermesztők.

A repce őszi gyomirtása egyre kevésbé kerülhető el, fontos technológiai elemmé vált az utóbbi években, ami nélkül ma már nem képzelhető el az intenzív repcetermesztés.